

Mange husker nok Tuborg-reklamen her, som Storm P. lavede som reklametegner.

Klovnen Storm?

Tit orkede Storm P. ikke at lave de daglige tegninger til aviserne, der gjorde ham kendt og elsket. Det fortæller forfatter Poul Kragelund, der har læst Storm P.'s dagbøger

Af Louise Witt

Foto: Gengivet med tilladelse af STORM, Frederiksborgmuseerne ©

Det er 76 år siden, Storm P. døde. Men hans tegninger, historier og malerier lever endnu.

Et af hans malerier bliver fx brugt i undervisningen af konfirmander: Det hedder 'Fra vugge til grav' og viser en klovn i kjole og hvidt. Klovnen balancerer på en cirkusline. Ved den stige, hvor klovnen er kravlet op, står en forladt vugge. For enden af linen venter et gravsted. Det er livet a la Storm P.

Forfatter Poul Kragelund har hovedet fuldt af citater fra Storm P. Da Ældre Sagens medlemsblad taler med ham i telefonen, kommer han hurtigt med ét, der passer til maleriet:

"Livet er et cirkus, man kommer ind og bukker, render rundt, bukker igen og går ud."

Tragikomisk

Poul Kragelund, 81 år, har været fan af Storm P. (1882-1949) siden sin barndom.

Han har en bog om det, han ser som den røde tråd i Storm P.'s liv: de

tragikomiske klovne. Bogen har titlen 'Storm P. – klovn i livets cirkus'.

Som barn så Poul Kragelund alt det morsomme i Storm P.'s tegninger og historier. Fx de fantasifulde Storm P.-maskiner, der løste simple hverdagsopgaver med en overdreven, finurlig konstruktion. Som dansklærer i folkeskolen satte han fokus på humor, og her fik han ofte flettet Storm P. ind i undervisningen, indtil Poul Kragelund i 2006 gik på pension fra Humlebæk Skole.

Som årene gik, blev han dog bevidst om, at Storm P. bevægede sig inden for flere humoristiske genrer, men at én af dem var den væsentligste: tragikomikken. Det kom til at stå lysende klart for ham under coronanedlukningen. Her sad Poul Kragelund dag efter dag på museet Storm på Frederiksborg ved København og så tegnerens tusindvis af streger igennem og læste alle hans dagbøger. Det blev til en bog.

Men mere om bogen senere – først lidt om Poul Kragelunds barndom i 1940'ernes og 1950'ernes Vangede,

▼ Her ses Storm P. i 1926 klædt ud til Shakespeare-forestillingen 'Told kan tæmmes', som blev opsat på Kronborg Slot med skuespillere fra Det Kongelige Teater.

OM POUL KRAGELUND

81 år. Har siden barndommen været begejstret for Storm P.

Skrev sammen med Benny Bau undervisningsbogen 'Storm P. – humor og satire' på Dansk Lærereforenings Forlag (1999). Og nu også 'Storm P. – klovn i livets cirkus' på forlaget Hovedland (2022).

Har holdt foredrag om Storm P. på skoler og højskoler, i foreninger og kirker. Har desuden stået for 'Lystvandring i Storm P.'s fodspor' på Frederiksberg.

Læs mere på: poulkragelund.dk

hvor Storm P. – eller Robert Storm Petersen – nok var den mest kendte person i kongeriget efter kongen.

Barndom med Storm P.

"First class!", "Højt skum!", "Den er plingeling".

Sådan råbte Poul Kragelund og vennerne fra naboelighederne i Vangede, når de havde scoret et mål i fodbold på kvarterets græsplæner. De elskede jargonen fra Storm P.'s stribe om Peter og hans pingvinven Ping i avisen B.T.

Det var gennem morfaren, at Poul Kragelund som lille blev introduceret til Storm P.-universet. Poul Kragelunds forældre havde travlt med at drive forretning, og tit overnattede han hos mormor og morfar.

Morfaren var frisør og havde salon ved Nørrebros Runddel. Han var vild med Storm P., ligesom mange af kollegerne i frisørfaget på den tid. Rundtom på salonerne blev der fortalt historier om den vittige ordsmed, der hver dag aflagde visit hos sin frisør på Frederiksberg Allé for

både at blive barberet og samle indtryk til sine avistegninger. Sin egen frisør havde Storm P. i øvrigt givet kælenavnet 'Frisørensen'.

"Min kære morfar var gennem-humoristisk anlagt, og alle kvarterets børn var vilde med ham, for han fortalte mange historier, som var Storm P.-inspirerede. Også om morgenen, når jeg vågnede i dobbeltsengen mellem ham og min mormor," husker Poul Kragelund.

En morgen var det fx historien om en mand, der opsøgte Storm P. for at bede ham holde et foredrag om humor. "Nej, nej, nej. Så vil jeg hellere springe ud fra Rundetårn," lød svaret, husker Poul Kragelund. Men Storm P. kaldte ham hurtigt tilbage. "Nej, nej, nej, min herre! Misforstå mig ikke. Jeg mente: Jeg vil hellere springe ud fra Eiffeltårnet end at holde et foredrag om humor..."

Livskloge ord

I dag er det nok Storm P.-maskinerne, mange kender ham for, mener forfatteren. Som lærer har han ►

Akvarellen her, som Storm P. tegnede i 1945, hedder 'Fra vugge til grav'. Den bliver stadig brugt af præster i undervisningen af konfirmander, fortæller Poul Kragelund.

"Er det ikke en latterlig bestilling at være klovn?" "Næh – ikke når man ved, man er det!" Sådan lød et af mange replikskifter, som Storm P. lavede i 'Dagens Flue'. Den var i ti år et fast element i Berlingske Aftenavis.

► ofte selv brugt disse finurlige størrelser til at inspirere skolebørn til at slippe fantasien løs.

Der er også hans 'Fluer', påpeger Poul Kragelund: de små, daglige tegninger i Berlingske Aftenavis (1939-49) – hver eneste gang ledsaget af en både lun og livsklog replik.

"Det sjove er, at falske fluer stortrives. De to kendteste er nok: Alle taler om vejret, men ingen gør noget ved det. Og det er svært at spå, især om fremtiden. Man hører dem ofte, men de er slet ikke fra Storm P. De er bare Storm P.-agtige. Det er morsomt – og ret interessant," mener forfatteren.

Klovn er et hjertebarn

Foredrag og vandringer i fodsporene efter Storm P. har fyldt i Poul Kragelunds liv, siden han stoppede som lærer. I en periode blev han tilknyttet museet STORM som omviser. Da kalenderen var tom i coronaforåret, fordybede han sig i Storm P.'s dagbogsskriverier og scrapbøger og så én ting klart.

"Af dagbøgerne kunne jeg se, at det vigtigste for Storm P. var tragi-

komikken. Det var den genre, hans hjerte bankede for. Cirkusverdenen og dens klovne var hans ét og alt," fortæller forfatteren.

Poul Kragelund beskriver, hvordan Storm P. i sine unge år ikke kun forsøgte sig som satirisk tegner, men også som falde på halen-skuespiller. Og da han i 1906 var så heldig at vin-

”

For Storm P. var cirkus ikke en karikatur af livet – men selve livet

POUL KRAGELUND

de et legat til en studierejse, tog han – utraditionelt for en skuespiller – til Paris for at se på cirkus og klovne. Storm P. blev siden kendt for at optræde i Københavns første kunstnerkabaret med monologer som '13 øre' om en mand, der kommer til at skyldes 13 øre på sit stamværtshus

og fabler om at tage sit eget liv – indtil han finder en femøre ... Siden var han også i en periode (1930-32) fast tilknyttet Det Kongelige Teater og havde tit klovneroller.

Men det blev som satirisk tegner, han fik økonomisk succes. Det store, kommercielle gennembrud fik han i 1922 med Peter & Ping, der udviklede sig til ca. 8.000 tegninger over 27 år – og en børneklub i regi af Det Berlingske Hus, der kom op på 80.000 medlemmer og først lukkede i 1970'erne, årtier efter hans død.

Smerte i hverdagen

"Storm P. skriver i sin dagbog om den smerte, han følte ved at skulle lave alle sine daglige pligttegninger for at skaffe penge til familiens faste udgifter. Buddet fra Det Berlingske Hus mødte op hver eftermiddag for at hente Storm P.'s faste tegninger. Jeg blev overrasket over, hvor lidt han egentlig var grebet af de ting, han tjente penge på. At det hver dag var en opgave, der skulle løses. Et kæmpe pres," siger Poul Kragelund.

Foto: Emil Lyders

BESØG MUSEET STORM MED RABAT

Hvis du har lyst til at lære multikunstneren Storm P. bedre at kende, så er et besøg på museet STORM bestemt at anbefale. Som medlem af Ældre Sagen får du rabat på en fællesbillet til Frederiksborgmuseerne, som STORM hører under. Fællesbilletten er gyldig i et år fra købsdatoen og gælder til ét besøg på hvert af de fire museer, der tilsammen udgør Frederiksborgmuseerne. Du får altså mulighed for at besøge Cisternerne, Bakkehuset, STORM og Møstings.

Læs mere om museerne her: aeldresagen.dk/frederiksborgmuseerne

"Han var en træt, lidt trist mand, der havde svært ved at bevare gnisten," siger han.

"Allerhelst ville han have brugt sin tid på at male, især billeder af sørgmodige klovne. Men forretningen skulle jo passes," konstaterer forfatteren.

I dag bliver Storm P.'s fåtal af malerier solgt for betydelige beløb.

Det forhold stemmer måske med Storm P.'s blik på verden, som Poul Kragelund opsummerer sådan her:

"For Storm var cirkus ikke en karikatur af livet – men selve livet. Og hverdagene uden for manegen opfattede han som en gentagelse af optrinnene i arenaen – blot med den forskel, at man uden for manegen tager det hele højtideligt og al-

vorligt – mens de optrædende klovne i manegen er helt bevidste om, at de er klovne og dummepepere, der deltager i livets groteske spil." ■

KONKURRENCE:

Klovn i livets cirkus

Multikunstneren Robert Storm Petersen kendes af de fleste – både som forfatter, maler, tegner og kabaretskuespiller. Storm P. følte sig i høj grad draget af cirkus- og klovneverdenens univers. I bogen kan du nyde et stort udvalg af tegninger, plakater og fotos af Storm P.

Har du lyst til at læse Poul Kragelunds bog om den kendte danske kunstner, kan du deltage i en konkurrence om en af de tre bøger, forlaget Hovedland donerer til Ældre Sagens læsere. Gå ind på hjemmesiden aeldresagen.dk/konkurrence og skriv dit navn og din adresse.

Eller send et postkort med navn og adresse, så vi har det i hænde senest den 28. april. Adressen er: Ældre Sagen, Snorresgade 17-19, 2300 København S. Mærk kortet 'Storm P.'

Vinderne får direkte besked.